

قرار جاماندگان؛ عصر جمعه، حرم امام رضا علیه السلام

گفت و گو با «علی رجبی» که برای تبلیغ
پیاده روی اربعین در اروپا فعالیت می کند

سفر به کربلا از ۳۰ کشور اروپایی

«انجمن اربعین اروپا» چند سالی است با برنامه‌ریزی و تلاش جهادی اقدام به تسهیل و سازماندهی سفر زائران اروپایی می‌کند. این انجمن توسط عده‌ای از جوانانغدغه‌مند ایرانی و افغانستانی درواپا شکل گرفته و براساس گفته‌سندادکارانش، در راستای تحکیم وحدت ملت‌های جهان و تعجیل در امر ظهور منجی فعالیت می‌کند. «علی رجبی» مدیر انجمن اربعین اروپا در گفت‌وگو با روزنامه قدس به ارائه توضیحاتی درباره این انجمن و فعالیت‌های آن پرداخته است.

نکته جالب آن است که این فعال فرهنگی بین‌المللی برخلاف تصورمان نه روحانی مبلغ بود...

درباره تاریخ شکل‌گیری بزرگ‌ترین اجتماع مذهبی جهان چه می‌دانید؟

سرگذشت شورانگیز پیاده روی اربعین

این منطقه وجود داشت، به پیاده‌روی اربعین راه یافت. هوسه‌خوانی: قرائت شعرهای حماسی و روایت شجاعان بزرگ است که با همخوانی می‌شود. مصراع‌های شعر از سوی جمعیت همراه می‌شود. افزون بر این سنت‌های عرفی و منطقه‌ای، فرایند پذیرایی از زائران امام حسین(ع) در این ایام نیز ساختار و شکل ویژه خود را پیدا کرد. عشایر عرب شیعه در جنوب عراق نقش مهمی در پیدایش موبکاها داشتند و احتمالاً نخستین موبکاها را هم آن‌ها راه‌اندازی کردند؛ شکل گرفتن این موبکاها که آن‌ها «مضيف» (میهمان‌سرا) هم گفته می‌شود، هم ریشه در رسوم قبیلگی مبنی بر گرامیداشت میهمان دارد و هم برگرفته از تعالیم شرعی است که عزیز داشتن و پذیرایی از زائران سیدالشهدا(ع) را از بزرگ‌ترین اعمال پرثواب می‌داند. موبکاها در گذشته نیز مانند امروز، در چادرهای بزرگی برپا می‌شد و کار پذیرایی در آن‌ها صورت می‌گرفت. عشایر عراق از چند قرن پیش، پذیرایی از زائران اربعین را به عنوان ویژه‌ای در شرافت و اصالت خود در نظر می‌گیرند و به آن سخت پایبند و علاقه‌مند هستند.

این شکل از حمل و نقل، پیاده‌روی به عنوان روشی مستقل برای طی کردن مسیر رسیدن به کربلا یا دیگر اماکن زیارتی، جلوه بیشتری پیدا کرد و با اقبال بسیار گسترده‌تری روبه‌رو شد.

■ از کاروان تا پیاده‌روی دسته‌جمعی

گزارش‌های تاریخی نشان می‌دهد تا پیش از قرن هشتم، زائران کربلا عموماً در قالب کاروان‌های مستقل، خودشان را در ایام اربعین به کربلا می‌رساندند اما پیاده‌روی به عنوان یک سنت قزاق‌گیر، طبق نظر آیت‌الله یوسفی غروی، استاد برجسته تاریخ اسلام، به دوران انتقال حوزه علمیه شیعه از حله به نجف بازمی‌گردد. بر اساس دیدگاه این استاد تاریخ اسلام، پس از رحلت علامه حلی در سال ۷۲۶ قمری فرزندش حوزه درسی خود را به نجف اشرف انتقال داد و دومین مدرسه علمیه این شهر با نام «سلیمیه» را بنیان نهاد. فرزند علامه حلی، طلاب علوم دینی این مدرسه را به درک زیارت مخصوص ائمه (ع) تشویق می‌کرد؛ یکی از این زیارت‌های مخصوص، زیارت امام حسین (ع) در روز اربعین بود که البته زائران از دور و نزدیک، در چنین روزی خود را به کربلا می‌رساندند. طلاب مدرسه سلیمیه با توجه به ارزش معنوی زیارت اربعین و سفارش استاد، از سه چهار روز پیش از اربعین، پیاده از نجف به مقصد کربلا حرکت می‌کردند و این حرکت عموماً به صورت دسته‌جمعی بود و موجب شد به تدریج دیگر اقشار جامعه نیز به این کار علاقه‌مند شوند و رسم پیاده‌روی اربعین در منطقه جنوب عراق جان بگیرد و نهادینه شود؛ هر چند که تا یک قرن پیش، بیشترین طلاب در این برنامه حضور پیدا می‌کردند.

■ شرفِ موکب‌داری

شکل گرفتن پیاده‌روی اربعین، طی قرن‌های متمادی در فرهنگ و آداب و رسوم مردم منطقه تأثیر گذاشت. رسم‌های خاصی مانند «هوسه‌خوانی» که پیشتر در میان قبیله‌های عرب

A black and white photograph showing a large group of people, including men, women, and children, walking along a path lined with palm trees. A man in the foreground is holding a long pole. A sign is visible in the background.

محمد حسین نیکبخت

اربعین یکی از روزهای مخصوص زیارتی امام حسین(ع) است و احتمالاً باید آن را مهم‌ترین روز زیارتی آن حضرت بدانیم. طبق روایتی که شیخ طوسی در کتاب «تهذیب الکلام» از امام حسن عسکری(ع) نقل کرده، زیارت اربعین یکی از پنج نشانه مؤمن است. برای بزرگداشت این روز و برخورداری از آثار معنوی آن، اعمال و دعا‌های خاصی در منابع مشهور وارد شده که همه مؤمنان می‌توانند با عمل به آن‌ها، این آثار معنوی را دریافت کنند و از برکات آن برخوردار باشند. چنین توجه جامع و دقیقی به اربعین حسینی در متون دینی شیعه، برای شکل گرفتن راهپیمایی بزرگ زیارتی که هر سال و به مقصد کربلا برگزار می‌شود، کافی است. در واقع آنچه در اربعین حسینی شاهد آن هستیم، سنت‌هایی است که هر فرد دستورالعمل‌های دینی و سفارش معصومین(ع) و برای انجام دادن بهتر آن‌ها شکل گرفته و شکوهی که می‌بینیم، ناشی از برکات همین توجه است.

■ برجسته شدن موضوع پیاده‌روی

با این حال، نوشتن تاریخ و سرگذشت پیاده‌روی اربعین ساده نیست. متأسفانه متون تاریخی درباره شکل گرفتن این سنت، تأسیس موب‌ها و دیگر برنامه‌های مذهبی که در این ایام و در این مسیر برگزار می‌شود، اطلاعات زیادی در اختیار ما قرار نمی‌دهد. قدس مسلم آن است که پیاده به زیارت مرقد مطهر ابعادالله(ع) رفتن، از دیرباز و مدتی کوتاه پس از واقعه جانگداز عاشورا، سنتی رایج در میان شیعیان و علاقه‌مندان به اهل بیت(ع) بوده، اما چون سفرها عموماً با پای پیاده صورت می‌گرفته، کمتر به آن در قالب یک رویداد یا برنامه ویژه زیارتی می‌نگریستند. در واقع پیاده‌روی اربعین از زمانی بیشتر مورد توجه واقع شد که وسایل نقلیه جدید میسر است و امکان قرار گرفتن و حمل‌ونقل مسافران ساده‌تر شد. با شروع فعالیت

آیت الله حسن عالمی در گفت و گو با قدس

|| سال دوم || ویژه نامه ۴۳۴ ||

مراسم اربعین

لیک به «هل من ناصر»

سیدالشہداء علیہ السلام است

دیدگاه / هاشم الحیدری، دبیر کل جنبش عہداللہ عراق

اربعین فرستی برای جهاد تبیین

یادداشت / بهمن دهستانی

زیارت اربعین احیاگر بیداری اسلامی

رئیس سازمان علمی و فرهنگی آستان قدس رضوی تشریح کرد

تدارک برنامه‌های ملی و بین‌المللی
برای دهه پایانی صفر

فذر ارباب

اینجا کلمات پیدار می شوند

ظرم نویسنده حرف مهمی
ی پرسم خداوکیلی ناشر این
ناپ یا چی؟ که دینگ دینگ

ت» است. عکس فرستاده.
لید آشپزخانه و برق را روشن
عکس لود شود. بله بامعرفت
ممود ۱۴۵۲...

نس؟ هول شده‌ام چرا؟ زیانم
لملمه‌ای نمی‌آید؟ وای من که
دورتر، این است اوضاعم. راز
م رفته، نفسم حبس شده،
برای دیده‌ها و شنیده‌های تو.
ق‌الحسین با جان شما چه‌ها

ی خاتمه، همه از تاریکی بامروز پدتر را، بین نصف از آخر ببنی که دست من ت کربلا، بارت می شود دیگر دهم به صفحه موبایل و حال برارم از گلدسته‌های، از بارگاه زور شوریدهدر، نمی شود با ساقی عشا و نوش و مشکی در سر از آمان می کند فکر درپایش در تاریخ، سرنوشت لیلیون به میمان آقاوالفضل ت جان فکر می کنم که وقتی اولین جملهشان چیست؟ بیند زیرلی: دارم به تکتک نمی به پیرزن عربی که با یک خانم که رویش نوشته بود: باز است» به به پرمردی که با را بشوید.

از مهربانی تو، برای لحظاتی
لم هوای زیارت کرده، بهتر
می‌دانی! نمی‌شود آخر
چند خط پای روضه، دریغ
بیزن عاشق و پیرمرد دلداه

بود است

سرر کرد